

U 6/2013 vp

**Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (tupak-
katuote)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 19 päivänä joulukuuta 2012 antama ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden valmistamista, esittämistapaa ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä (COM(2012) 788 final) sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

den valmistamista, esittämistapaa ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä (COM(2012) 788 final) sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 7 päivänä maaliskuuta 2013

Peruspalveluministeri *Maria Guzenina-Richardson*

Neuvotteleva virkamies Meri Paavola

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

MUISTIO
EU/2010/1894

TUPAKKATUOTEDIREKTIIVIN UUDISTAMINEN, COM(2012) 788 FINAL

Yleistä/Tausta

Euroopan komissio julkaisi ehdotuksensa uudeksi tupakkatuotedirektiiviksi 19. joulukuuta 2012. Ehdotuksella uudistetaan nyt voimassa oleva vuodelta 2001 peräisin olevaa tupakkatuotedirektiivi (2001/37/EY). Direktiiviehdotus sisältää säännöksiä tupakkatuotteiden valmistuksesta, esillepanosta ja myynnistä. Uudet tutkimustulokset, muuttuneet markkinaolosuhteet ja kansainvälinen kehitys ovat edellyttäneet direktiivin uudistamista. Myös Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat kehottaneet uudistukseen. Lisäksi voimassa oleva direktiivi edellyttää direktiivin muutostarpeiden säännöllistä arviointia.

Direktiivin uudistamisen tavoitteena on parantaa sisämarkkinoiden toimintaa siten, että samalla varmistetaan terveyden suojelun korkea taso. Ehdotuksella pyritään erityisesti 1) päivittämään nykyisellä direktiivillä jo yhdenmukaistettuja aloja, 2) laajentamaan tupakkatuotedirektiivin soveltamisalaa sekä 3) varmistamaan, ettei direktiivin säännöksiä kierretä saattamalla markkinoille tuotteita, jotka eivät ole tupakkatuotedirektiivin mukaisia. Lisäksi varmistetaan tupakoinnin torjuntaa koskevasta WHO:n puitesopimuksesta (Framework Convention on Tobacco Control, FCTC) johtuvien velvoitteiden yhdenmukainen täytäntöönpano ja lähestymistapa.

Tupakkatuotedirektiivin uudistuksessa keskitetään seuraaviin aloihin: ainesosat ja päästöt, pakkausmerkinnät ja pakkaukset, jäljitettävyyden ja turvaominaisuudet, suussa käytettäväksi tarkoitettu tupakka (nuuska), valtioiden rajat ylittävä etämyynti, uudet tupakkatuotteet sekä soveltamisalan laajentaminen muihin kuin tupakkatuotteisiin.

Komission ehdotusta on odotettu pitkään. Syksyllä 2010 komissio järjesti julkisen kuulemisen direktiivin uudistamisvaihtoehdoista.

Komissio sai yli 85 000 kannanottoa eri sidosryhmiltä. Tässä yhteydessä myös Suomi antoi lausunnon ja informoi E-kirjeellä eduskuntaa (E 129/2010 vp). Lausunnon mukaan Suomi kannatti esitetyistä vaihtoehdoista:

- tupakkatuotteiden pakkauksia ja saatavuutta koskevan sääntelyn kiristämistä muun muassa ottamalla käyttöön logottomat eli geneeriset vähittäismyyntipakkaukset ja pakolliset kuvavaroitukset sekä kieltämällä Internet-myyntiin

- yhteisen ainesosien raportointiformaatin sekä yhteisen ainesosalistan käyttöönottoa

- tupakkatuotedirektiivin alan laajentamista kattamaan uudet suussa käytettävän tupakan muodot, yrttisavukkeet ja sähkösavukkeet

- savuttomien tupakkatuotteiden kieltämistä

Lisäksi Suomi vastusti nuuskan maahan tuonnin ja myynnin kiellon poistamista. Suomen lausunto sisälsi myös erillisen Ahvenanmaan lausunnon, jonka mukaan Ahvenanmaa kannattaa nuuskan myyntikiellon säilyttämistä sillä varauksella, että kilpailuneutraaliteetti laivoilla myytävän nuuskan suhteen Ruotsin aluevesillä säilyy.

Vuoden 2013 alussa puheenjohtajuuskautensa aloittanut Irlanti on ottanut ehdotuksen käsittelyn yhdeksi keskeiseksi tavoitteekseen. Komissio olettaa, että ehdotus hyväksytään vuonna 2014 ja tulee voimaan vuonna 2015–2016. Jäsenmailla on 18 kuukautta aikaa muuttaa omat säädöksensä direktiivin mukaisiksi.

Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

- Ainesosista ja päästöistä ilmoittamista varten otetaan käyttöön sähköinen ilmoitusmalli. Sellaiset savukkeet, käätetupakka ja savuttomat tupakkatuotteet, joissa on jokin tunnusomainen maku, kielletään.

- Savukepakkauksissa ja kääretupakan pakkauksissa on oltava tekstivaroitusten lisäksi myös kuvavaroitus. Varoitusten pitää kattaa 75 prosenttia pakkauksen etu- ja takapinnasta. Savuttomissa tupakkatuotteissa on oltava terveystarvitus pakkauksen suurimmilla pinoilla. Savukeaskeissa tulee olla vähintään 20 savuketta. Savukepakkausten on oltava suorakulmaisen särmiön muotoisia. Ohuet savukkeet kielletään.

- EU:n laajuinen tupakkatuotteiden pakkausten paikannus- ja jäljitelyjärjestelmä otetaan käyttöön koko toimitusketjuun (vähittäismyynti poisluettuna) laittoman kaupan estämiseksi.

- Suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa (nuuskaa) koskeva kieltä säilyy ennallaan.

- Internet-myyjien on tehtävä ilmoitus ja otettava käyttöön iänvarmistusmekanismi sen varmistamiseksi, ettei tupakkatuotteita myydä alaikäisille.

- Markkinoille aiotuista uusista tupakkatuoteryhmistä on toimitettava etukäteen tietoa ja tutkimuksia viranomaisille ja niiden on täytettävä direktiivissä säädetyt vaatimukset.

- Nikotiinia sisältäviä tuotteita (esim. sähkösavukkeet), joiden nikotiinipitoisuus on alle tietyn rajan, saa saattaa markkinoille. Tämän rajan ylittävät tuotteet sallitaan vain, jos ne on hyväksytty lääkkeiksi, kuten nikotiinikorvaushoidot. Poltettavaksi tarkoitetuissa kasviperäisissä tuotteissa (yrtsisavukkeet) on oltava terveystarvitus.

Ainesosat ja päästöt (artiklat 3-6)

Polttaessa syntyvän tervan, nikotiinin ja hiilimonoksidin enimmäismäärät sekä mittausmenetelmät pysyvät samoina kuin nykyisessä direktiivissä 2001/37/EY. Samoin jäsenvaltioiden on vaadittava tupakkatuotteiden valmistajia ja maahantuojia ilmoittamaan viranomaisille näissä tuotteissa käytetyistä ainesosista ja päästöistä. Ehdotuksessa esitetään näiden lisäksi ilmoittamiseen yhteistä sähköistä mallia. Vaaditut tiedot on toimitettava myös ennen uuden tai muutetun tupakkatuotteen saattamista markkinoille. Ilmoitetut tiedot julkaistaan. Maksut, joita jäsenvaltiot veloittavat niille toimitettujen tietojen

käsittelystä, eivät saa ylittää toiminnan kustannuksia.

Ehdotuksessa kielletään savukkeet, kääretupakka ja savuttomat tupakkatuotteet, joissa on jokin tunnusomainen maku (esimerkiksi mentoli, suklaa). Lisäaineet, jotka antavat mielikuvan, että tuotteilla on terveystarvituksia (esim. vitamiinit), tai jotka yhdistetään energiaan ja elinvoimaan (esim. kofeiini, tauriini), kielletään. Samoin kielletään lisäaineet, joilla on päästöjä värjääviä ominaisuuksia. Makuaineita ei sallita tupakkatuotteiden komponenteissa kuten suodattimissa, papeissa, pakkauksissa ja patruunoissa.

Pakkausmerkinnät ja pakkaukset (artiklat 7-13)

Direktiivin 2001/37/EY mukaan tupakkatuotteiden tekstivaroitukset ovat pakollisia. Kymmenessä jäsenvaltiossa on lisäksi tehty kuvavaroituksista pakollisia. Ehdotuksessa esitetään, että kaikissa savukepakkauksissa ja kääretupakan pakkauksissa on oltava pakkauksen etu- ja takapuolen myyntipinnasta 75 prosenttia peittävät yhdistelmävaroitukset (kuva- ja tekstivaroitukset). Varoituksia on vuoroteltava. Direktiivissä 2001/37/EY säädetty terva-, nikotiini- ja hiilimonoksidimäärien esittäminen pakkauksessa korvataan tupakan haitallisia ainesosia koskevalla tiedotusviestillä, joka painetaan pakkausten sivuihin. Pakkauksiin lisätään tupakoinnin lopettamista tukevia tietoja.

Ehdotuksessa vapautetaan muut tupakkatuotteet kuin savukkeet ja kääretupakka kuvavaroitusten käytöstä. Muissa poltettavissa tupakkatuotteissa (sikaarit, piippupakka) yleisvaroituksen on oltava vähintään 30 prosenttia pakkauksen ulkopinnasta ja tekstivaroitusten 40 prosenttia pakkauksen ulkopinnasta. Savuttomissa tupakkatuotteissa (nuuska, purutupakka, nenänuuska) tekstivaroituksen on katettava 30 prosenttia pakkauksen ulkopinnasta etu- ja takapuolilla.

Tupakkatuotteiden pakkauksiin tai itse tuotteisiin ei saa sisältyä mitään tekijöitä, joilla edistetään tupakkatuotteiden myyntiä tai annetaan ymmärtää, että tuote on vähemmän haitallinen kuin muut, tai joilla viitataan aromeihin tai makuihin taikka jotka muistut-

tavat elintarviketta. Savukepakkausten on oltava suorakulmaisen särmiön muotoisia ja niissä on oltava vähintään 20 savuketta. Ohuet savukkeet, joiden halkaisija on alle 7,5 mm, kielletään.

Jäljitettävyys ja turvaominaisuudet (artikla 14)

Laittoman kaupan estämiseksi ehdotuksessa esitetään pakkausten paikannus- ja jäljitys-järjestelmää sekä turvaominaisuuksia (esim. hologrammeja) sen varmistamiseksi, että EU:ssa on myynnissä ainoastaan direktiivin vaatimusten mukaisia tuotteita. Ehdotus on tältä osin WHO:n tupakkapuitesopimuksen (FCTC) mukainen. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tupakkatuotteiden valmistajat tekevät tiedontalennussopimuksia riippumattomien kolmansien osapuolten kanssa.

Suussa käytettäväksi tarkoitettu tupakka (artikla 15)

Nykyisen direktiivin 2001/37/EY mukaan suussa käytettäväksi tarkoitettun tupakan eliuuskon markkinoille saattaminen on EU:n kaikissa jäsenvaltioissa Ruotsia lukuun ottamatta kielletty. Ruotsille on myönnetty poikkeus sen liittymissopimuksessa. Tämä kieltä pysyy samanlaisena myös uudessa ehdotuksessa.

Ehdotuksen artiklassa 6 kielletään muiden tupakkatuotteiden tavoin myös savuttomat tupakkatuotteet, joissa on tunnusomainen maku. Tämä on muutos nykyiseen direktiiviin.

Valtioiden rajat ylittävä etämyynti (artikla 16)

Tupakkatuotteiden valtioiden rajat ylittävä etämyynti ei kuulu direktiivin 2001/37/EY soveltamisalaan. Ehdotukseen sisältyy ilmoitusvelvollisuus tupakkatuotteiden vähittäismyyjille, jotka aikovat ryhtyä harjoittamaan valtioiden rajat ylittävää etämyyntiä. Ehdotuksessa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus edellyttää, että vähittäismyyjä nimittää luonnollisen henkilön, joka varmistaa direktiivin noudattamisen, kun tuotteita toimitetaan asiakkaille kyseisissä jäsenvaltioissa.

Lisäksi säädetään pakollinen iänvarmistusmekanismi.

Uudet tupakkatuoteryhmät (artikla 17)

Uusia tupakkatuoteryhmiä ovat tupakkaa sisältävät tuotteet, jotka eivät kuulu mihinkään vakiintuneeseen tuoteryhmään ja jotka saatetaan markkinoille direktiivin voimaantulon jälkeen. Uusista tuotteista on ilmoitettava viranomaisille ennen niiden markkinoille saattamista ja samalla niistä on toimitettava yksityiskohtaiset tiedot. Näiden tuoteryhmien on täytettävä direktiivin vaatimukset esimerkiksi pakkausmerkintöjen ja ainesosien osalta tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi.

Soveltamisalan laajentaminen muihin kuin tupakkatuotteisiin (artiklat 18 ja 19)

Nikotiinia sisältävät tuotteet (esim. sähkösavukkeet) eivät kuulu nykyisen tupakkatuotedirektiivin soveltamisalaan. Ehdotuksen mukaan nikotiinia sisältäviä tuotteita voidaan saattaa markkinoille vain, jos ne on hyväksytty ihmislääkediirektiivin (2001/83/EY) mukaisesti: tuotteet, joissa on nikotiinia yli 2 mg/yksikkö, tai joiden nikotiinipitoisuus on yli 4 mg/ml, tai joiden käytön seurauksena keskimääräinen enimmäishuippupitoisuus plasmassa on yli 4 ng/ml. Nämä raja-arvot alittavissa nikotiinia sisältävissä tuotteissa on oltava terveystarvitus ”*Tämä tuote sisältää nikotiinia ja voi vaarantaa terveytesi*”, jonka on katettava 30% pakkauksen ulkopinnasta.

Poltettavaksi tarkoitettut kasviperäiset tuotteet (esim. yrttisavukkeet) eivät kuulu direktiivin 2001/37/EY soveltamisalaan, ja jäsenvaltiot sääntelevät näitä tuotteita eri tavoin. Ehdotuksessa esitetään poltettavaksi tarkoitettuihin kasviperäisiin tuotteisiin mukautettua terveystarvitus ”*Tämä tuote voi vaarantaa terveytesi*”. Varoituksen on katettava 30% pakkauksen pinnasta.

Oikeusperusta

Direktiiviehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn (SEUT) sopimuksen 114 artikla. SEUT-sopimuksen 114 artiklan 1 kohdalla annetaan

parlamentille ja neuvostolle valta hyväksyä sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevia toimenpiteitä jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämiseksi. SEUT-sopimuksen 114 artiklan 3 kohdan mukaan komissio pyrkii 114 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla ehdotuksillaan turvaamaan terveyden suojelun korkean tason.

Toissijaisuusperiaate

Direktiivin lähtökohtana on se, että jäsenvaltiot voivat saavuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteet parhaiten niin, että toiminnasta säädetään unionin tasolla eikä jäsenvaltioiden tasolla (SEU-sopimuksen 5 artiklan 3 kohta).

Voimassa oleva tupakkatuotedirektiivi (2001/37/EY) kattaa jo nyt monia ehdotukseen sisältyviä aloja, mutta niitä on päivitetävä markkinoiden, tieteen ja kansainvälisen kehityksen mukaisesti. Ehdotus kattaa lisäksi sellaisia uusia aloja, joissa on selkeä tarve yhteisön sääntelyyn.

Jäsenvaltioiden on erittäin vaikea toimia yksipuolisesti aloilla, jotka on sisällytetty direktiiviehdotukseen uusina. Tästä esimerkkinä ovat Internet-myynti sekä tupakkatuotteiden paikannus- ja jäljitysjärjestelmä, kun tupakkatuotteet kulkevat valtioiden rajojen yli. EU:n laajuinen sääntely selkeyttää tätä tilannetta. Nikotiinia sisältävät tuotteet eivät kuulu nykyisen direktiivin soveltamisalaan, ja jäsenvaltiot säätelevät niitä eri tavoin: niitä pidetään lääkkeinä, niihin sovelletaan tupakkatuotteita koskevia säännöksiä tai niitä varten ei ole mitään lainsäädäntöä.

Suomeen kannalta yhtenäinen sääntely EU:ssa direktiiviehdotuksen kattamilla aloilla parantaa johdonmukaisuutta ja oikeudenmukaisuutta sekä jäsenvaltioiden välillä että niiden sisällä. Suomi katsoo, että direktiiviehdotuksen kattamilla aloilla on aito tarve yhteisötason sääntelyyn.

Ehdotuksen vaikutukset

Direktiiviehdotus edellyttää toteutuessaan Suomen tupakkalain (693/1976) muuttamista monilta osin. Ehdotus on pitkälti Suomen antaman lausunnon mukainen. Ehdotus myös

tukee vahvasti tupakkalain 1 § tavoitetta tupakkatuotteiden käytön loppumiseksi.

Komission laatimassa laajassa vaikutustenarviointiraportissa savukkeiden ja kääretupakan kulutuksen arvioidaan vähenevän noin 2 prosentilla viiden vuoden aikana verrattuna lähtötilanteeseen. Tupakoinnin vähenemisen seurauksena Suomelle koituvaa suurin hyöty olisi suomalaisten terveyden parantaminen. Direktiiviehdotuksen toteutuminen olisi myös kustannustehokasta, sillä se toisi sosioekonomisia etuja yhteiskunnalle, kuten terveydenhuoltokustannusten vähenemistä ja tuottavuuden lisääntymistä esim. sairauslomien vähenemisenä.

Ehdotuksessa kielletään savukkeet, kääretupakka ja savuttomat tupakkatuotteet, joissa on jokin tunnusomainen maku, esimerkiksi mentoli. Mentolia sisältävillä savukkeilla on Suomessa merkittävä osuus markkinoista verraten muihin EU-maihin. Siksi tämä makuaineiden kieltö toteutuessaan saattaa lisätä jonkin verran mentolisavukkeiden laitonta maahantuontia, kauppaa ja näihin liittyviä veropetoksia. Tämä saattaa lisätä Tullin valvonta- ja rikostorjuntatehtäviä.

Ahvenanmaan kanta

Ahvenanmaan maakuntahallituksen antaman lausunnon mukaan se suhtautuu lähtökohtaisesti positiivisesti komission esittämiin tupakkatuotteiden rajoituksiin ja siihen, että ehdotuksen tarkoituksena on rajoittaa erityisesti nuorten tupakkatuotteiden käyttöä. Maakuntahallituksella on kuitenkin huomautettavaa tiettyihin yksityiskohtiin artikloissa 15, 6 ja 17.

Artiklassa 15 kielletään suussa käytettäväksi tarkoitettun tupakan (nuuskan) markkinoille saattaminen Ruotsia lukuun ottamatta. Maakuntahallituksen mukaan kaikkia suussa käytettäväksi tarkoitettuja tupakkatuotteita tulisi säädellä samalla tavoin. Taustaksi maakuntahallitus kertoo, että nykyinen tilanne Itämeren laivaliikenteessä vaikuttaa negatiivisesti Ahvenanmaan talouteen, sillä nuuskan myynti on kielletty Ahvenanmaan lipun alla rekisteröidyissä laivoissa kun taas Ruotsin lipun alla nuuskaa saa myydä. Maakuntahallituksen mielestä tämä on vastoin EU:n perusperiaatteita: syrjimättömyyttä ja tervettä kil-

pailua. Kansanterveyden näkökulmasta on epäloogista, että poltettavan tupakan myyntiä ei kielletä, vaikka vähemmän vaarallisen nuuskan myynti kielletään. Nuuskan myynti tulisi sallia Ahvenanmaalla, joka kulttuurisesti on lähellä Ruotsia ja jossa nuuskaa käytetään yleisesti. Niin kauan kuin ”ruotsalaista nuuskaa” koskeva kieltö on voimassa, se on yhdistettävä säädökseen, jonka nojalla jäsenvaltioilla on mahdollisuus sallia tietyt direktiivissä kielletyt tupakkavalmisteet kulttuurisista tai terveydellisistä syistä.

Koska komissio kieltää nuuskan myynnin, se ei maakuntahallituksen mukaan voi samanaikaisesti säädellä sitä, mitä ainesosia tämä kielletty tuote ei saa sisältää (artikla 6).

Artikla 17, jossa säädellään uusista tupakkatuotteista, on ristiriidassa artiklan 15 kanssa. Maakuntahallituksen mukaan kaikkia tupakkatuotteita tulee kohdella samalla tavalla, eikä kieltää yhtä tupakkatuotetta ja samalla avata markkinat uudelle tuotteelle. Tämä on ristiriidassa terveen kilpailun kanssa.

Ehdotuksen kansallinen käsittely ja käsittely Euroopan unionissa

Kirjelmää on käsitelty EU 33 jaostossa kirjallisena menettelynä (13.2.-18.2.2013).

Lausunnon antoi 19 tahoa: valtiovarainministeriö, oikeusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sisäasiainministeriö, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Tulli, Valvira, Fimea, SOSTE, EHYT ry, Filha ry, Suomen ASH ry, Hengitysliitto ry, Päivittäistavarakauppa ry, Tupakkateollisuusliitto ry, Philip Morris Oy, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja Keskuskauppakamari.

Direktiiviehdotuksen käsittely neuvostossa ja parlamentissa on alkanut tammikuussa 2013. Samoin talous- ja sosiaalikomitea sekä alueiden komitea ovat aloittaneet ehdotuksen käsittelyn.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää tupakkatuotedirektiiviehdotusta tarpeellisena ja kannatettavana. Sekä sisämarkkinoiden toiminnan että terveystavoitteiden kannalta on tärkeää, että tu-

pakkatuotedirektiivi päivitetään nykytilannetta vastaavaksi. Valtioneuvosto pitää hyvänä sitä, että ehdotuksen soveltamisalaa on laajennettu muuttuneita markkinaolosuhteita vastaavaksi. Direktiiviehdotus parantaa sisämarkkinoiden toimivuutta sekä samalla edistää kansanterveyttä ja suojelee kuluttajia.

Valtioneuvosto esittää seuraavia muutoksia ja tarkennuksia direktiiviehdotukseen:

1) Valtioneuvosto pitää asianmukaisena tupakkatuotteiden ainesosien nykyistä tiukempaa sääntelyä, mutta direktiivissä esitetty rajanveto kiellettyjen ja sallittujen ainesosien välillä (eritoten tunnusomainen maku) on epäselvä. Epäselväksi jää myös käytännön päätöksentekoprosessi. Vaarana on, että jäsenmaissa määritellään ainesosat eri tavoin, mikä haittaa yhdenmukaistamistavoitteen saavuttamista. Valtioneuvosto pitää ensisijaisesti parhaana ratkaisuna selkeän listan käyttöön ottamista.

2) Valtioneuvosto kannattaa tupakkapakkausten pakollisia kuvavaroituksia ja tupakkapakkausten mahdollisimman yhdenmukaista sääntelyä EU:n alueella. Valtioneuvosto pyrkii neuvotteluissa vaikuttamaan siihen, että koko EU:n alueella otettaisiin käyttöön yhdenmukaiset, tuotemerkkejä sisältämättömät jälleenmyyntipakkaukset. Tuotemerkitömät pakkaukset tehostavat terveysvaroituksia ja vähentävät pakkausten houkuttelevuutta. Vaikka direktiiviehdotuksessa mainitaan jäsenvaltioiden mahdollisuudesta yksipuolisesti säätää tupakkatuotteiden pakkausten pidemmällekin menevästä standardoinnista, valtioneuvosto katsoo, että tästä pitäisi säätää EU:n tasolla.

3) Valtioneuvosto katsoo, että kaikkia poltettavaksi tarkoitettuja tupakkatuotteita tulisi säädellä yhtenäisesti muun muassa pakkausmerkintöjen ja ainesosien suhteen. Ehdotuksessa säännökset vaihtelevat tupakkatuoteryhmittäin.

4) Valtioneuvosto katsoo, että nuuskan lisäksi myös muut savuttomat tupakkatuotteet kuten purutupakka ja nenänuuska tulisi kieltää. Ehdotuksessa oleva nuuskan ja muiden savuttomien tupakkatuotteiden välinen jako on keinotekoinen ja mahdollistaa nuuskakiellon kiertämisen muiden savuttomien tupakkatuotteiden avulla. Direktiivin yhteydessä

on turvattava Itämeren laivaliikenteen kilpailuneutraliteetin toteutuminen. Lisäksi yksityisen maahantuonnin salliminen Suomen nykyisen tupakkalain rajoitusten mukaisesti tulee jatkossakin olla mahdollista.

5) Valtioneuvosto pitää hyvänä, että ehdotuksessa säädellään tupakkatuotteiden etämyyntiä mm. pyrkimällä varmistamaan ikärajoitusten noudattamisen, mutta esittää harkittavaksi etämyynnin kieltämistä kokonaan.

6) Valtioneuvoston mielestä uusien tupakkatuoteryhmien markkinoille saattaminen tulisi kokonaan estää, jotta tavoite tupakkatuotteiden käytön vähentämiseksi saavutetaan. Ehdotus sallii tietyin kriteerein uusien tupakkatuotteiden markkinoille tulemisen.

7) Valtioneuvosto kannattaa ehdotusta, että myös sellaiset nikotiinituotteet, joissa ei ole tupakkaa, tulisivat sääntelyn piiriin. Valtioneuvosto katsoo kuitenkin, ettei nikotiinituotteille tulisi esittää raja-arvoa, vaan kaikkia nikotiinituotteita säädeltäisiin samalla tavalla. Suomessa kaikki nikotiinia sisältävät valmisteet (esim. sähkösavukkeet) kuuluvat lääkelain piiriin, joten direktiiviehdotus lieventäisi nikotiinituotteiden nykyistä sääntelyä Suomessa.

Siinä tapauksessa, että ehdotuksessa oleva rajanveto mietoihin nikotiinituotteisiin (alle lääkerajan) ja muihin nikotiinituotteisiin säilyy, pitoisuuksien määrittelyn pitäisi olla selvempi. Kerta-annoksen lisäksi määrittel-

mässä tulisi olla päiväannos ja suurimman sallitun annoksen määrite. Sen lisäksi alle lääkerajan nikotiinia sisältäviin tuotteisiin pitäisi soveltaa muitakin direktiivin säännöksiä kuin ainoastaan mukautettua terveystarvotussäännöstä. Ilman tarkkoja käyttöohjeita nikotiini ei ole turvallinen aine käytettäväksi. Lisäksi tulisi kiinnittää huomiota sähkösavukkeiden turvallisuuteen.

8) Valtioneuvosto ehdottaa, että höyrystettäväksi tai poltettavaksi tarkoitetun nikotiinitoman tuotteen pakkauksessa tulisi olla samansisältöinen terveystarvotus kuin poltettavaksi tarkoitetuille kasviperäisille tuotteille ehdotettu terveystarvotus.

9) Valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, että komissiolle esitetään laajoja valtuuksia antaa säädösvallan siirron nojalla delegoituja säädöksiä. Komissio perustelee tätä mahdollisilla markkinoiden muutoksilla, jolloin voidaan reagoida ilman että koko direktiiviä avataan uudelleen. Säädösvallan delegointi komissiolle on kannatettavaa, mutta sen tulee koskea muita kuin perussäännöksen keskeisiä osia. Delegoinnin laajuutta tulee arvioida jatkovalmistelun kuluessa.

Valtioneuvosto viittaa lopuksi direktiiviehdotuksessa olevaan mainintaan, että tupakkatuotteet eivät ole tavallisia hyödykkeitä. Kansallisen tupakkalainsäädännön mukaisesti valtioneuvosto ehdottaakin, että myös direktiivin tavoitteeksi asetetaan tupakkatuotteiden käytön loppuminen.